

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.ketab.ir

www.ketab.ir

محمد (ص) در اروپا

داستان هزار سال افسانه سازی و دروغ پردازی در غرب

www.ketab.ir

www.ketab.ir

محمد (ص) در اروپا

نویسنده
عینو صمیمی

ترجمه

عباس مهرپویا

انتشارات اطلاعات

تهران ۱۳۸۲

صمیمی، مینو (ریوز)، ۱۳۲۵-

محمد (ص) در اروپا / نوشته مینو صمیمی؛ ترجمه عباس مهریویا. - تهران: اطلاعات، ۱۳۸۲.

۵۱۹ ص.

ISBN 964 - 423 - 506 - 1

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Muhammad in Eruope.

عنوان اصلی:

کتابنامه: ص. ۵۱۳-۵۱۹.

۱. محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. ۲. اسلام و مسیحیت. ۳. مسیحیت و ادیان دیگر. الف. مهریویا، عباس، ۱۳۵۱ - مترجم. ب. مؤسسه اطلاعات. ج. عنوان.

۲۹۷/۹۳

م ۸۵ ص ۹ / ۲۲ BP

۱۳۸۲

۴۹۰۳۰-۸۱ م

کتابخانه ملی ایران

مینو صمیمی

محمد (ص) در اروپا

ترجمه عباس مهریویا

چاپ اول: ۱۳۸۲

تعداد: ۳۱۵۰ نسخه

حروفچینی، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات

همه حقوق محفوظ است

ارزانی چشمان پر امید و وجود پر مهر

پدر و مادرم

که جان خسته ام را نجات دهند.

عباس مهر پویا

www.ketab.ir

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه ناشر
۲۳	 سخن مترجم
۲۷	 پیشگفتار نویسنده (بر متن فارسی)
۳۳	 پیشگفتار نویسنده (بر متن انگلیسی)
۳۹	 دیباچه
۵۳	 ۱- محمد (ص)، پیام آور مکه
۹۳	 ۲- حکومت محمد (ص) در مدینه: شکل گیری اسلام
۱۴۳	 ۳- محمد (ص) در جستجوی معنویت
۱۶۵	 ۴- محمد (ص) به عنوان «محووند» [!] اروپای قرون وسطی و ترس از اسلام
۲۰۵	 ۵- محمد (ص) در اروپای پس از رنسانس: تهدید ترکان
	 ۶- محمد (ص) به عنوان «ضدمسیح» [!] سرانجام محمد (ص) و اسلام در دوران جنبش
۲۳۷	 دین پیرایی مسیحیت
۲۷۱	 ۷- لومانیست یا متحجر؟ شکاف در عصر روشنگری
۳۲۷	 ۸- محمد (ص) در عصر قهرمان پرستی
	 ۹- خیالپردازی در باب لذت پرستی و قساوت: محمد (ص) و اسلام در تصور اروپای سده
۳۶۹	 نوزدهم

- ۱۰- بازگشت به جنگهای صلیبی و جهادها: اسلام در پایان امپراتوری عثمانی ۴۲۳
- ۱۱- از تکریم تا تحریف آشکار: محمد (ص) در قرن بیستم ۴۶۷
- کتابنامه ۵۱۳

مقدمه ناشر

می‌دانیم که ظهور اسلام در نظر مسیحیان مؤمن از همان آغاز، رخدادی شگفت و بدعتی بزرگ تلقی می‌شد. احساس خطر قدرتهای سیاسی و مذهبی حاکم بر اروپا و سایر کشورهای مسیحی‌نشین نیز واکنش‌های گوناگونی را در پی داشت. سالهای سال اروپاییان و حتی برخی از شخصیت‌های علمی برجسته تاریخ تمدن اروپا - خصوصاً متأثر از سالهای سیاه جنگ صلیبی - تا آنجا که در توان داشتند، علیه اسلام و پیامبر اسلام تبلیغ کردند و زشت‌ترین تهمت‌ها و توهین‌ها را در حق محمد(ص) روا داشتند. حتی افراد بارز و برجسته‌ای امثال «ولتر» نمایشنامه‌ای علیه پیامبر اسلام نوشتند و در فرانسه به روی صحنه آوردند. این نمایش چنان تصویر زشتی از پیشوای دینی مسلمانان ارائه داد که به قول ویل دورانت با وجود آنکه تماشای آن می‌بایست مسیحیان ناآشنا با تاریخ اسلام و مشرق زمین را خشنود سازد، مع ذلك با اعتراض آنان مواجه شد و ولتر نمایش را متوقف کرد.

سده‌های بسیاری گذشت، تا سرانجام آفتاب حقیقت از پس تکه‌پاره‌های ابر دروغ و دغل، چهره‌شان داد و بسیاری از متفکران مسیحی و غربی به اصلاح بینش و باور سابق همت گماشتند و کتابهایی چند در این باب نگاشته شد. کتاب معروف «جان دیون پورت» نویسنده و متفکر اروپایی که ترجمه آن تحت عنوان «عذر تقصیر به پیشگاه محمد و قرآن»

در ایران قبل از انقلاب باهمت مرحوم استاد غلامرضا سعیدی منتشر شد و به زبان عربی نیز انتشار یافت، نمونه‌ای از این ندامت‌نامه‌های انتخابی و اختیاری بود که صرف‌نظر از انگیزه‌های سیاسی خاص در برخی موارد، به طور کلی بازتابی از وجدان تاریخی اروپاییان اهل انصاف و تحقیق را به نمایش می‌گذاشت.

البته از آن روزگار تا امروز، تحولات بسیاری در جهان رخ داده است. سقوط رژیم شاهنشاهی و پیروزی انقلاب مردمی و بزرگ و چشمگیری برپایه دین اسلام و تعالیم حضرت محمد(ص) در ایران و استقرار نظام سیاسی جدیدی به نام «جمهوری اسلامی» در این کشور، در صدر تحولات و رخدادهای مزبور قرار دارد. بار دیگر زخمهای کهنه تاریخ سرباز کرد و خصوصاً در سالهای جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و همچنین در سالهای پس از آن، انبوه کتابها و فیلم‌ها و رسانه‌های گروهی در اروپا و آمریکا بار دیگر به بستری برای انتقال تبلیغات منفی علیه اسلام و پیامبر اسلام(ص) تبدیل شد. با این همه، صاحب‌نظران دیگری نیز در غرب وجود داشتند و دارند که در حد توان خویش برای معرفی چهره اسلام و حضرت محمد(ص) به گونه‌ای دیگر و در واقع به صورتی مثبت یا نسبتاً مثبت و ارزشمند، تلاش کرده‌اند. کتاب حاضر (محمد در اروپا) همین واقعیت را بازتاب می‌دهد و به تعبیر نویسنده آن، «داستان هزار سال افسانه‌سازی و دروغ‌پردازی غرب» را درباره اسلام و حضرت محمد(ص) روایت می‌کند. روشن است که این کتاب نیز عاری از خطا و اشتباه نبوده، نویسنده محترم نیز مدعی شناخت دقیق از اسلام نیست. آنچه مهم است، آشنایی افزون‌تر خوانندگان ایرانی با دیدگاه و داوری صاحب‌نظرانی است که در مقام مقایسه با اقران و امثال تلاش کرده‌اند تا از سر انصاف و اعتدال و واقع‌نگری بگویند و بنویسند. خوشبختانه اکنون کتابهای بسیاری در کشورهای اسلامی و از جمله ایران، درباره اسلام و تاریخ اسلام و زندگی پیامبر بزرگوار اسلام(ص) به رشته تحریر درآمده و در دسترس پژوهشگران قرار دارد. بنابراین می‌توان آنچه را در متن کتاب حاضر و نظایر آن ملاحظه می‌شود، از حیث درك میزان قوت و اعتبار دینی و تاریخی، با مراجعه به متون اصلی و مرجع و همچنین کتب موجود و معتبری که اشاره شد، مورد سنجش و ارزیابی قرار داد. [۸]

آنچه در کتاب حاضر آمده، به همت و قلم يك بانوی ایرانی به زبان انگلیسی نوشته و

منتشر شده و در اختیار ما قرار گرفته است. پیش از این نیز کتاب «پشت پرده تخت طاووس» به قلم ایشان (خانم مینو صمیمی) توسط انتشارات اطلاعات ترجمه شده و در سالهای گذشته انتشار یافته است.

«انتشارات مؤسسه اطلاعات» از مؤلف کتاب «محمد در اروپا» - که داستان هزار سال افسانه‌سازی و خیال‌پردازی غرب درباره اسلام و پیامبر بزرگوار اسلام را در متن کتاب محققانه خود بازگویی و بازنویسی کرده و به سهم خویش در طریق دفاع از فرهنگ و تاریخ و تمدن اسلامی و ملی کشورش گامی ارجمند برداشته است - سپاسگزاری می‌کند.

علی‌رغم آنکه معمولاً کتب مستشرقان و اسلام‌شناسان غربی از داوری‌های نادرست و ناروای نسبت به زندگی پیامبر اسلام مشحون است و با وجود آنکه مؤلف کتاب «محمد در اروپا» مانند هر مؤلف دیگر ملتزم به رعایت اصل امانت بوده است، مع‌ذلك «خانم مینو صمیمی» با احساس تعهد و التزام قلبی و منطقی نسبت به وطن و تاریخ و ملیت خویش و به‌طور کلی نسبت به «حق و حقیقت» تا آنجا که ممکن و میسر است با داوری‌های نادرست و ناروای به چالش برخاسته و ابهامات مطرح شده را پاسخ گفته است.

تلاش صمیمانه ایشان به عنوان مؤلف کتاب حاضر و به عنوان کسی که در محاصره انبوه کتابهای مستشرقان و غربیان به افشای نادرستی‌ها و ناروایی‌ها پرداخته و از سرزنش اغیار نهراسیده است، عرق دینی و غرور ملی را در دل و جان جوان فرهیخته و با فرهنگ، آقای عباس مهرپویا، نیز به عنوان مترجم کتاب برانگیخت و شور و شوقی ستودنی را در وجود وی به منظور ترجمه این اثر ارجمند پدید آورد. تکاپوی متعهدانه و عاشقانه مترجم محترم در بازنویسی و برگردان این اثر ماندگار - به صورتی که اصالت و امانت با بیان ادیبانه و منعکس‌کننده روح شیدایی در سطر سطر کتاب همراه شود - مشهود و مستحق قدردانی و سپاسگزاری است.

اکنون باید گفت کتاب «محمد در اروپا» در درجه نخست با همت مؤلف ارجمند و سپس با تلاش مترجم محترم، شایستگی مطالعه و جلب توجه اهل نظر را در جامعه رشد یافته ایران نیز پیدا کرده است. «محمد در اروپا»، هم از حیث آشنایی با اقوال غربیان و هم از جهت ملاحظه چالش‌ها و پاسخگویی‌ها و دیدگاه‌های مؤلف محترم در مواجهه با قول و

قضاوت بیگانگان، شایسته توجه و تحسین است.

«محمد در اروپا» تحلیلی است گسترده و نقادانه از تصاویر ساختگی، غیر حقیقی و غیر تاریخی که از اسلام و از شخصیت و خصوصیات اخلاقی پیامبر اسلام در آثار تعداد اعجاب انگیزی از نویسندگان، شعرا، نقاشان، شرق شناسان، مورخین، فلاسفه و رهبران مسیحیت اروپایی ترسیم شده و در طول هزاره گذشته در معرض افکار عمومی قرار گرفته است.

مینو صمیمی در کتاب خود نشان می دهد که چگونه این تصاویر منفی و وحشت زاو بی اساس کلیشه وار از نسلی به نسل دیگر در کشورهای اروپایی انتقال یافته و به ندرت مورد سؤال و یا تردید واقع شده است. و یا چطور متفکرین اروپایی به جای آنکه برای آشنایی با اسلام به منابع تاریخی اسلامی و متون اولیه عربی که از مورخین برجسته و معتبری چون الطبری، ابن اسحاق، ابن سعد و یا بخاری به جای مانده است و تصویر روشن از زندگی و عادات و علایق بنیانگذار اسلام و تعالیم و اخلاقیات اسلامی به دست می دهد رجوع کنند (که نوشته هایشان - گرچه به طور غیر کامل - به زبانهای اروپایی هم ترجمه شده است) متأسفانه کور کورانه و با سماجت خاصی تفاسیر مغرضانه و خصومت آمیز رهبران کلیساهای قرون وسطی را ملاک و معیار برخورد خود با اسلام و حضرت محمد قرار داده اند. در آثار این قبیل از نویسندگان، هنرمندان و فلاسفه اروپایی، اسلام به عنوان دینی بی رحم، خشن، خونخوار و جنگجو معرفی شده که بویژه در میان پیروان مذکر خود احساس هوسرانی و عیاشی و مالدوستی و قدرت طلبی را ترویج می کند. در همین چارچوب نیز خصوصیات اخلاقی حضرت محمد(ص) مطرح شده و اعمال و کرداری به ایشان نسبت داده شده که کاملاً و اساساً با شواهد و اسناد تاریخی موجود که در متون اولین وقایع نگاران مسلمان به طور مشروح می توان یافت مغایرت دارد. مینو صمیمی با توجه به تسلط بر چندین زبان اروپایی (وی کارشناس و مترجم رسمی انستیتوی زبانشناسی لندن است) موفق به جمع آوری اسناد و مدارك و مجموعه جالب توجهی از آثار مذهبی و ادبی و فلسفی به زبانهای فرانسه، آلمانی، انگلیسی و ایتالیایی و لاتین شده است که برای نخستین بار برداشتهای اروپایی را از اسلام و شخصیت بنیانگذار اسلام - از دوران جنگهای

صلیبی تا به امروز - به صورت جامع و محققانه عریان می‌سازد. هر فصل از کتاب به برهه‌ای از تاریخ تحول فکری قاره اروپا اختصاص دارد و آثار نویسندگان نامداری چون دانت، لوتر، مارلو، رابله، ولتر، دیدرو، ویکتور هوگو، شلی، بایرون، هاینه، گیبون و بسیاری دیگر که اسلام و حضرت محمد را موضوع داستان، شعر و یا بررسی تاریخی - مذهبی خود قرار داده‌اند در خلال فصول کتاب مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. بدین ترتیب خواننده می‌تواند خود قدم به قدم سیر شکل‌گیری تصاویر انزجار آمیز ضد اسلامی را در اذهان مردم غرب دنبال کند. در پایان کتاب نیز رمان پرسرو صدا و اهانت آمیز آیات شیطانی سلمان رشدی بدقت مورد بررسی قرار گرفته و ارتباط مستقیم تصاویر کریه و وقیح آن با سنت دیرینه افسانه‌پردازی غرب و جعل تاریخ اسلام - که نمونه‌های چشم‌گیر و بارز از آن در کتاب «محمد در اروپا» ی مینو صمیمی انعکاس یافته - به‌طور واضح و روشن ترسیم شده است.

دو فصل اول کتاب مربوط به شرح حال و طرز زندگی و صفات اخلاقی و انسانی و آموزشهای حضرت محمد (ص) است که بر اساس توصیفات مشروح اولین تاریخ‌نویسان اسلامی و شواهدی که در خود متن قرآن کریم موجود است تهیه و تنظیم شده است. در این کوشش مینو صمیمی از همکاری و صحنه‌گذاری يك محقق انگلیسی اسلام‌شناس به نام دکتر پ. ج. - استوارت که استاد دانشگاه آکسفورد است برخوردار بوده است. با مطالعه این زندگینامه جدید که سندیت تاریخی و علمی دارد خواننده خود تفاوت فاحشی را که بین سیمای پیامبر اسلام در نوشته‌های اروپایی و منابع اولیه عربی وجود دارد به‌طور مشخص خواهد دید و پی خواهد برد که کدام چهره واقعی و کدام دروغین و ساختگی است. «محمد در اروپا» برای اولین بار يك يك حملات و انتقاداتی را که به نحوه زندگی، رفتار و کردار و خصوصیات اخلاقی حضرت محمد معطوف بوده است، از قبیل تعدد زوجات و جنگ با بت‌پرستان و فرمانروایی سیاسی، با صحنه‌هایی زنده از زندگی حضرت محمد (ص) در مکه و در مدینه مقایسه کرده و عقاید و افکار پیامبر اسلام را در مورد مسائلی چون حقوق زنان، مساوات و برابری بین مرد و زن، آزاد کردن بردگان، بزرگواری و بخشش در قبال دشمنان، اهمیت خانواده و دلبستگی‌های عاطفی، توزیع عادلانه ثروت و دستگیری از مستمندان در ترازوی قضاوت گذاشته است.

در فصل سوم، ارزشهای معنوی اسلام و اصول یکتاپرستی و نقش حیاتی و الهام بخشی که این معنویت در زندگی هر فرد مسلمان ایفا می کند و میراث بالارزشی است که بنیانگذار اسلام از خود به جای گذاشته و در طول تاریخ مکاتب بسیاری از جمله تصوف و عرفان با استناد درست یا نادرست به این میراث پدید آمده، مورد تحلیل قرار گرفته است. همین معنویت عمیق و دلنشین اسلامی است که منبع الهام برای گروه دیگری از متفکران و صاحبان ذوق و ادب در اروپا بوده است. گروهی که به دفاع از اسلام به پا خاسته اند، به تحسین و ستایش شخصیت و جهان بینی حضرت محمد(ص) پرداخته اند و ادعاهای پوچ و بی اساس نویسندگان گروه اول را مردود شمرده اند. اینان عبارتند از کارل لایل، گوته «جوان» (و نه گوته دیوان شرق- غرب!)، موتنگمیری وات و آنماری شیمل که بخش هایی از نوشته های آنان نیز در کتاب «محمد در اروپا» گنجانده شده است.

«انتشارات اطلاعات» ضمن تشکر مجدد از مؤلف کتاب یادآوری می کند که برخی از نکات احتمالاً ابهام آمیز را با توجه به آنچه در متون و منابع اسلامی- شیعی آمده است و نیز با توجه به انتظارات و اقتضائاتی که لازمه تلاش مثبت و مؤثر فرهنگی در جامعه ایران است، به صورت «یادداشت» توضیح داده و در پایان هر فصل آورده است. امیدواریم این اثر لاجمند، در ابهام زدایی و گردافشانی و غبارروبی از چهره مهسا و منور پیامبر بزرگوار اسلام در جهان امروز و در عصر گفتگوی فرهنگها و تمدنها، مؤثر و مفید افتد. باشد که قلم چنین محققان و پژوهشگرانی همواره بُرنده تر از تیغ اغیار به میدان در آید و به سهم خویش ساحت اندیشه و دانش و پژوهش را- چنانکه نیاکان مادعا کرده اند- از شر دشمن و دروغ و خشکسالی در همه عرصه های حیات اجتماعی و فرهنگی، برهاند و مصداقی از آن آرزوی بلند شاعرانه باشد که می گوید:

خواهم شبی نقاب ز رویت برافکنم خورشید کعبه، ماه کلیسا کنم تو را